

ΜΕΛΕΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

**Η συγκέντρωση του κλάδου
σε λίγους και εκλεκτούς**

Όταν το 2005 παρουσιάστηκε ο νέος νόμος για τις μελέτες (ν. 3316/05) οι περισσότερες παρατάξεις στο ΤΕΕ έσπευσαν να ομνύσουν στην τεράστια σημασία αυτής της τομής που θα εκσυγχρόνιζε το πλαίσιο των μελετών και συναίνεσαν στην εφαρμογή του νόμου εκτιμώντας πως η υιοθέτηση του Ευρωπαϊκού τρόπου ανάθεσης των μελετών, θα ενίσχυε τον υγιή ανταγωνισμό, θα καταπολεμούσε την διαφθορά, θα ενίσχυε το μελετητικό δυναμικό της χώρας, θα αύξανε τη διασπορά των αναθέσεων σε περισσότερα μελετητικά γραφεία κτλ. Μόνο οι παρατάξεις της Αριστεράς τότε είχαν σαφή εκτίμηση ότι ο **νόμος μακροπρόθεσμα θα λειτουργούσε υπέρ της συγκέντρωσης του κλάδου των τεχνικών μελετών σε λίγα μελετητικά γραφεία των Αθηνών**, διαιωνίζοντας και όχι απαραίτητα εξαλείφοντας, φαινόμενα αναθέσεων «κάτω από το τραπέζι», μειώνοντας τη ποιότητα των μελετών, συμπιέζοντας στο έπακρο όσους εργάζονται στο κλάδο.

Η έγκριση του κανονισμού προεκτιμώμενων αμοιβών, λειτουργεί διαρκώς υπέρ του μαρασμού των μικρών και νέων μελετητικών γραφείων αφού οι τιμές στις περισσότερες κατηγορίες έργων που αφορούν σε πτυχία Α και Β τάξης δεν δίνουν τη δυνατότητα οικονομικής επιβίωσης. Για να καταλάβουν όλοι όσοι δεν παροικούν την Ιερουσαλήμ, ο κανονισμός προεκτιμώμενων αμοιβών έχει καταρτιστεί λαμβάνοντας ως βάση γενική αμοιβή μελετητή, στα 240,00 Ευρώ ημερησίως (τιμή με τη μέγιστη έκπτωση 20% που αναγκάζονται να δώσουν όλοι) για μελετητή εμπειρίας κάτω των 10 ετών ο οποίος θα διαθέσει πέραν της εργασίας του, εξοπλισμό γραφείου, Η/Υ, plot-fers, αναλώσιμα, εξειδικευμένα λογισμικά, πιθανότατα διοικητικό προσωπικό, θα χρειαστεί να επισκεφθεί το έργο μία και δύο φορές (πιθανότατα εκτός έδρας) να αγοράσει χάρτες από τη ΓΥΣ και άλλα τέτοιου τύπου έξοδα.

Με αυτές τις αμοιβές η επιβίωση ενός γραφείου είναι εφικτή μόνο σε περίπτωση που υπάρχει διαρκής τροφοδότησή του με νέες μελέτες. Τέτοια οικονομία κλίμακας μόνο τα μεγάλα μελετητικά γραφεία επιτυγχάνουν. Αν πρόκειται για γραφείο που καταφέρνει να αναλαμβάνει μια μελέτη στη χώρα και στη φέξη, πρόκειται για τιμές καταστροφής. Καταλαβαίνεται τι συμβαίνει όταν στην περίπτωση που πέραν της έκπτωσης του 20% που δίδεται από τον ανάδοχο προς το δημόσιο, η μελέτη δίδεται με επιπλέον έκπτωση σε υπερβολάβο για να την εκτελεστεί. Επίσης καταλαβαίνεται τι γίνεται στα μεγάλα μελετητικά γραφεία που απασχολούν μισθωτούς μηχανικούς ως μελετητές. Πέραν της όποιας εκμετάλλευσης τα περιθώρια που δίνει ο κανονισμός αυτός για **αξιοπρεπείς αμοιβές και ανθρώπινα ωράρια** είναι μηδαμινά ακόμα και για τα γραφεία που λειτουργούν με οικονομία κλίμακας.

Ο τρόπος ανάθεσης των μελετών είναι κομμένος και ραμμένος για να συνεχίζεται η δυνατότητα ανάθεσης των μελετών σε λίγους και εκλεκτούς. Τα κριτήρια αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών είναι επίτηδες φτιαγμένα να υπόκεινται σε διευρυμένες υποκειμενικές προσεγγίσεις που δίνουν τη δυνατότητα στους φορείς να μοιράζουν τις μελέτες σε αυτούς που θέλουν, χωρίς ταυτόχρονα να εκθέτουν τις επιτροπές αξιολόγησης. Βέβαια, είναι προφανές, ότι ακόμα και αν κάποτε εφαρμοστούν κριτήρια αντικειμενικής αξιολόγησης, ανάδοχοι θα κρίνονται διαρκώς τα λίγα μεγάλα μελετητικά γραφεία που μπορούν να οργανώσουν ομάδες με μελετητικά πτυχία και συμβούλους αυξημένης εμπειρίας και ταυτόχρονα να

έχουν εκείνο το φθινό και ευέλικτο δυναμικό κυρίως νέων συναδέλφων που θα βγάλει μετά τη δουλειά.

Σε αυτό το καθεστώς τη χαριστική βολή ήρθε να δώσει η κυβέρνηση με τον ν. 3621/07 όπου τροποποιεί τον ν. 3316/05 **καταργώντας από κριτήριο αξιολόγησης το μοναδικό κριτήριο που με κάποιο τρόπο ενίσχυε την διασπορά των αναθέσεων σε περισσότερους.** Το κριτήριο αυτό υποχρέωνε τις επιτροπές αξιολόγησης να ελέγχουν τη διαθεσιμότητα του υποψήφιου μελετητικού σχήματος σε σχέση με άλλες μελέτες που έχουν αναλάβει να εκτελέσουν την ίδια χρονική περίοδο.

Τεράστια ερωτηματικά δημιουργεί το γεγονός ότι σε πολλά έργα δημόσιου συμφέροντος αλλά και ενδιαφέροντος από πλευράς πληρότητας, αρτιότητας και ασφάλειας που γίνονται ως ΣΔΙΤ, οι ανάδοχοι δεν υποχρεώνονται να αναθέσουν τις μελέτες των έργων ούτε εφαρμόζοντας τον ν. 3316 ούτε το κανονισμό προεκτιμώμενων αμοιβών. Αντιμετωπίζουν τις μελέτες με εντελώς ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια καλώντας τους μελετητές να δώσουν προσφορές και επιλέγοντας την οικονομικότερη προσφορά αρκεί κάποιος να τους πείσει ότι θα «περάσει» από τους ελεγκτικούς μηχανισμούς της επίβλεψης. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το επόμενο διάστημα όσον αφορά το κομμάτι των δημοσίων έργων στο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων και στο ΕΣΠΑ, θα το υποκαταστήσουν έργα που θα γίνουν ως ΣΔΙΤ, η πίεση στα μικρά μελετητικά γραφεία θα ενταθεί ακόμα περισσότερο.

Η κατάσταση στις μελέτες μικρού οικονομικού ενδιαφέροντος δηλαδή σε αυτές που μπορούν να ανατεθούν απευθείας είναι εξίσου τραγική διότι είτε από της πλαγίας οδού, είτε δια της εξαντλητικής έκπτωσης (που επιτρέπεται αφού πρόκειται για διαδικασία με διαπραγμάτευση), τα έργα πάλι μοιράζονται σε συγκεκριμένους μικρούς του κλάδου αυτή τη φορά, **πετώντας από έξω όσους δεν επιθυμούν, είτε να διατηρούν «άλλου τύπου» σχέσεις με τους φορείς, είτε να εξαντλούνται σε τεράστιες εκπώσεις, προσδοκώντας άραγε σε τι;**

Τη τραγική κατάσταση έρχονται να συμπληρώσουν οι υποστελεχομένες υπηρεσίες του δημοσίου που δίνουν έδαφος στην ανάπτυξη κάθε είδους ευνοιοκρατίας αλλά και τα μέλη ΔΕΠ που σχηματίζοντας μελετητικές εταιρίες που τυπικά ανήκουν σε τρίτους, εκμεταλλεύονται δωρεάν υποδομές και εξοπλισμό, φθηνά χέρια και μυαλά των φοιτητών και το πλούσιο «ερευνητικό» βιογραφικό τους για να αναλαμβάνουν μελέτες δημοσίων έργων.

ΖΗΤΑΜΕ

- **ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΤΑ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΩΡΑΡΙΑ**
- **ΓΕΝΝΑΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΕΚΤΙΜΩΜΕΝΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ**
- **ΕΠΑΡΚΗΣ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΜΕ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ**
- **ΑΠΛΕΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ – ΑΔΙΑΒΛΗΤΕΣ ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ – ΠΛΗΡΗΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ**
- **ΘΕΣΠΙΣΗ ΚΑΝΟΝΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΤΩΝ ΑΝΑΘΕΣΕΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΓΡΑΦΕΙΑ**
- **ΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΟ ΠΟΣΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΧΕΙ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΕΝΑ ΠΤΥΧΙΟ**
- **ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ**
- **ΤΑ ΣΔΙΤ ΕΙΝΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ – ΟΙ ΜΕΛΕΤΕΣ ΝΑ ΕΚΠΟΝΟΥΝΤΑΙ, ΝΑ ΕΛΕΓΧΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΝΑ ΑΜΕΙΒΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ ΤΡΟΠΟ**
- **ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΔΕΠ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΕΛΕΤΕΣ**